

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

ΤΜΗΜΑ Β

Αριθμός 5368	Παρασκευή, 27 Μαΐου 2022	3341
--------------	--------------------------	------

Αριθμός 3013

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2021, (Ν.130(Ι)/2021)
ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Η Ανώτερη Διοίκηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει το άρθρο 9 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021 (εφεξής ο Νόμος), εκδίδει το ακόλουθο προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης που αφορά την ανάπτυξη έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για Ηλεκτροπαραγωγή (εφεξής ΑΠΕ-Η) από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (εφεξής ΑΗΚ) και καλεί τους κατόχους αδειών, συμμετέχοντες στην αγορά, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να υποβάλουν σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις εντός τεσσάρων (4) εβδομάδων από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος προσχεδίου της Ρυθμιστικής Απόφασης.

Η παρούσα Ρυθμιστική Απόφαση θα αναφέρεται ως «Ρύθμιση Ανάπτυξης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για ηλεκτροπαραγωγή από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου».

Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη:

- Τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ) και ειδικά του Κεφαλαίου 1 «Κανόνες Ανταγωνισμού» άρθρο 102, σύμφωνα με το οποίο είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της εσωτερικής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της. Η κατάχρηση αυτή δύναται να συνίσταται ιδίως:
 - στην άμεση ή έμμεση επιβολή μη δικαίων τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής,
 - στον περιορισμό της παραγωγής, της διαθέσεως ή της τεχνολογικής αναπτύξεως επί ζημιά των καταναλωτών,
 - στην εφαρμογή άνισων όρων επί ισοδύναμων παροχών έναντι των εμπορικών συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό,
 - στην εξάρτηση της συνάψεως συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, πρόσθετων παροχών που εκ φύσεως ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνθήκες δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών,
- Την Οδηγία 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2009/72/ΕΕ και ειδικά:
 - Της πρόνοιας Αρ. 84 του Προοιμίου σύμφωνα με την οποία οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν εξουσία να εκδίδουν δεσμευτικές αποφάσεις για τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και να επιβάλλουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που αθετούν τις υποχρεώσεις τους ή να προτείνουν στο αρμόδιο δικαστήριο να τους επιβάλει τέτοιες κυρώσεις. Προς τούτο, οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν σχετικές πληροφορίες από εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, να κάνουν κατάλληλες και επαρκείς έρευνες και να διευθετούν αντιδικίες. Θα πρέπει επίσης να ανατεθεί στις ρυθμιστικές αρχές η εξουσία να αποφασίζουν, ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, τη λήψη κατάλληλων μέτρων που εξασφαλίζουν οφέλη για τους καταναλωτές μέσα από την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού που είναι αναγκαίος για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Του Κεφαλαίου II «Γενικοί Κανόνες για την Οργάνωση του Τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας» άρθρο 3, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού βάσει των οποίων οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας υπόκεινται σε διαφανείς, αναλογικούς και αμερόληπτους κανόνες, τέλη και αντιμετώπιση, ιδίως όσον αφορά την ευθύνη εξισορρόπησης, την πρόσβαση στις αγορές χονδρικής, την πρόσβαση σε δεδομένα, την αλλαγή προμηθευτή και την τιμολόγηση, καθώς και, όπου αρμόζει, τη χορήγηση αδειών,
- Τις πρόνοιες του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021 (Ν. 130(Ι)/2021) και ειδικά:
 - Του άρθρου 2(1), σύμφωνα με το οποίο «κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση» σημαίνει επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας ή όμιλο επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, όπου το ίδιο πρόσωπο ή πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον έλεγχο, και όπου η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής, και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας,
 - Του άρθρου 4(1)(α), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ προωθεί, σε στενή συνεργασία με τις ρυθμιστικές αρχές των λοιπών κρατών μελών, την Επιτροπή και τον ACER, μια ανταγωνιστική, ευέλικτη, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Ένωσης, και αποτελεσματικό άνοιγμα της αγοράς για όλους τους πελάτες και τους προμηθευτές στην Ένωση και εξασφαλίζει κατάλληλες συνθήκες για την αποτελεσματική και αξιόπιστη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη μακροπρόθεσμους στόχους,
 - Του άρθρου 4(1)(ε), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ διευκολύνει την πρόσβαση στο δίκτυο νέας δυναμικότητας παραγωγής και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας, ιδίως μέσω της άρσης των εμποδίων που θα μπορούσαν να αποτρέψουν την πρόσβαση νέων φορέων ή ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην αγορά,
 - Του άρθρου 4(1)(ζ), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ εξασφαλίζει ότι οι πελάτες επωφελούνται μέσω της αποδοτικής λειτουργίας των εθνικών αγορών, προάγει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό και εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές προστασίας των καταναλωτών,
 - Του άρθρου 5(1)(α), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα καθήκοντα και αρμοδιότητες: να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, τιμολόγια μεταφοράς ή διανομής ή τις μεθοδολογίες τους ή και τα δύο και με την επιφύλαξη των προνοιών της παραγράφου 4 του άρθρου 66 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, να ρυθμίζει τις διατιμήσεις των δραστηριοτήτων παραγωγής, προμήθειας και αποθήκευσης ενέργειας, εφόσον αιτιολογημένα διαπιστώνει έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στο πλαίσιο άσκησης του συνόλου ή συγκεκριμένων κατηγοριών των εν λόγω δραστηριοτήτων ή/και λόγω μεγέθους και θέσης στην αγορά δυνατόν να επηρεάζουν την αγορά στο σύνολό της ή συγκεκριμένες κατηγορίες αυτών των δραστηριοτήτων,

- Του άρθρου 5(1)(ιε), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει καθήκον και αρμοδιότητα να παρακολουθεί το βαθμό και την αποτελεσματικότητα της αγοράς και του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής,
 - Του άρθρου 5(4)(β), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ έχει αρμοδιότητα να ερευνά τη λειτουργία των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και να αποφασίζει και να επιβάλλει τα κατάλληλα, αναγκαία και αναλογικά μέτρα για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς,
 - Του άρθρου 5(12)(α)(ii), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ ορίζεται ως η αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 και στο πλαίσιο εφαρμογής των Κανονισμών (ΕΕ) 2019/941 και (ΕΕ) 2019/943, καθορίζει το επίπεδο απόδοσης, καθώς και τα μέτρα για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρισμό προκειμένου να διευκολύνει ένα σταθερό επενδυτικό κλίμα, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία ενός διαφανούς και σταθερού ρυθμιστικού πλαισίου,
 - Του άρθρου 9(1)(γ), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της, δύναται να εκδίδει δεσμευτικές οδηγίες προς τους συμμετέχοντες στην αγορά για τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος προβλέπεται στον παρόντα Νόμο, στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941 και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 ή είναι δεκτικό καθορισμού,
 - Του άρθρου 11, σύμφωνα με το οποίο τα μέτρα τα οποία δύναται να λαμβάνει η ΡΑΕΚ, προκειμένου να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού είναι αναλογικά, διαφανή και δεν δημιουργούν διακρίσεις και δύναται να τεθούν σε εφαρμογή μόνο μετά την κοινοποίησή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την έγκρισή τους από αυτήν,
 - Του άρθρου 19(4), σύμφωνα με το οποίο η ΡΑΕΚ διασφαλίζει μέσω της λήψης κατάλληλων μέτρων ότι υπάρχουν κατάλληλοι και αποτελεσματικοί μηχανισμοί ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας, ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσποζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, και κάθε επιθετική συμπεριφορά,
 - Του άρθρου 26(1)(α), σύμφωνα με το οποίο τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 25 και 27, απαγορεύεται η διεξαγωγή από οποιοδήποτε πρόσωπο η κατασκευή σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού ή της παραγωγής ηλεκτρισμού χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ,
- Το Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πράσινη μετάβαση «Προσαρμογή στον στόχο του 55% (Δέσμη Fit for 55)» όπου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, με το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε στον εαυτό της το δεσμευτικό στόχο να επιτύχει κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Αυτό απαιτεί να μειωθούν σε σημαντικό βαθμό, κατά τις επόμενες δεκαετίες, τα σημερινά επίπεδα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ως ενδιάμεσο βήμα προς την κλιματική ουδετερότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αύξησε τη φιλοδοξία της για το κλίμα με ορίζοντα το 2030, δεσμευόμενη να μειώσει τις εκπομπές κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030,
 - Τον Κανονισμό 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ» και τροποποιήσεις αυτής, ήτοι Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019) και Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020),
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2015 (ΚΔΠ 164/2015) «Ο Λεπτομερής Σχεδιασμός για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας της Αγοράς Ηλεκτρισμού της Κύπρου»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2017 (ΚΔΠ 34/2017) «περί Εφαρμογής Δεσμευτικού Χρονοδιαγράμματος για την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2017 (ΚΔΠ 223/2017) «περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την πλήρη εφαρμογή του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 02/2019 (ΚΔΠ 204/2019) «περί Εκπόνησης Εμπειριστατωμένης Τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030»,
 - Τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 01/2021 (ΚΔΠ 359/2021) «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού»,
 - Το Εθνικό Σχέδιο Διακυβέρνησης για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15 Ιανουαρίου 2020 με αριθμό απόφασης 88.819 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Ιανουαρίου 2020, το οποίο παρουσιάζει ένα αναλυτικό χάρτη πορείας για τα θέματα της Ενέργειας και του Κλίματος για την επίτευξη συγκεκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών στόχων μέχρι το 2030,
 - Την Εμπιστευτική εμπειριστατωμένη και αναλυτική Έκθεση της ΡΑΕΚ Αρ.05/2020 (Νοέμβριος 2020) με τίτλο «Ανάπτυξη ΑΠΕ από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου», όπου μεταξύ άλλων συμπεριλαμβάνονται η όλη αλληλογραφία και τα πρακτικά των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ ΡΑΕΚ και ΑΗΚ κατά την περίοδο 5 Ιουλίου 2019 μέχρι 10 Αυγούστου 2020,
 - Την επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ, ημερομηνίας 20 Αυγούστου 2019 (Αρ. Εισερχ. 2874-19), προς τη ΡΑΕΚ με την οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:
 - η στρατηγική της ΑΗΚ αναφορικά με έργα ΑΠΕ-Η προνοεί για εγκατάσταση ΦΒ έργων συνολικής ισχύος περίπου 20 MW/έτος,

- στόχος της ΑΗΚ είναι η ανάπτυξη έργων μεγάλης κλίμακας, τα οποία θα επωφελούνται από οικονομίες κλίμακας, με τελικό σκοπό τη συγκράτηση της χοντρικής διατίμησης σε χαμηλά επίπεδα και την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στη χαμηλότερη δυνατή τιμή,
- Το πρακτικό της συνάντησης μεταξύ ΡΑΕΚ και Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ ημερομηνίας 27 Νοεμβρίου 2020 (Αρ. Συνεδρίας: 32/2020),
- Την επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 2020 (Αρ. Εισερχ. 4453-20), προς τη ΡΑΕΚ με την οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:
 - Η ΑΗΚ, αναγνωρίζοντας τις ευαισθησίες που υπάρχουν στην Αγορά Ηλεκτρισμού σε σχέση με την εγκατάσταση ΑΠΕ-Η και συστημάτων Αποθήκευσης, έχει από το 2018 εισηγηθεί στη ΡΑΕΚ τον περιορισμό των 20 MW/έτος στην αδειοδότηση έργων ΑΠΕ-Η στην ΑΗΚ,
 - Η ΑΗΚ ζητά από τη ΡΑΕΚ να ανακαλέσει τη θέση της που εξέφρασε έτσι ώστε η ΑΗΚ να προχωρήσει στην αποπαγοποίηση του Διαγωνισμού 505/2019, ο οποίος θα επιτρέψει στην ΑΗΚ να εξεύρει κατάλληλα τεμάχια γης για ανάπτυξη έργων ΑΠΕ-Η,
 - Η ΑΗΚ δεσμεύεται να μην υποβάλει νέα αίτηση αδειοδότησης στη ΡΑΕΚ για οποιοδήποτε έργο προκύψει από τον εν λόγω Διαγωνισμό,
 - Η ΑΗΚ ζητά να ξεκινήσει η διαδικασία με την οποία θα καθοριστεί η μέγιστη δυνατότητα της ΑΗΚ για εγκατάσταση ΑΠΕ-Η και συστήματα Αποθήκευσης, η οποία θα είναι συμβατή με τη δυνατότητα του ηλεκτρικού συστήματος να δεχτεί την εγκατάσταση και λειτουργία τους,
- Την επιστολή του Εκτελεστικού Διευθυντή Παραγωγής και Προμήθειας της ΑΗΚ, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 2021 (Αρ. Εισερχ. 737-21), προς τη ΡΑΕΚ με την οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:
 - Η συνέχιση της παγοποίησης από τη ΡΑΕΚ του Διαγωνισμού 505/2019, η ΑΗΚ Παραγωγή δεν θα μπορέσει έγκαιρα να προγραμματίσει και υλοποιήσει τους στόχους της για τη δεκαετία 2019-2028, και η πιθανή συνεχιζόμενη παγοποίησή του θα αποτελέσει ουσιαστικό εμπόδιο και θα επιφέρει μακροπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις στις προσπάθειες της ΑΗΚ Παραγωγής να αναπτυχθεί στην παραγωγή μέσω ΑΠΕ-Η,
 - Τα έργα ΑΠΕ-Η της ΑΗΚ Παραγωγής που βρίσκονται είτε στο στάδιο ανάπτυξης, είτε εξέτασης από τη ΡΑΕΚ για αδειοδότηση, είτε διαγωνιστικής διαδικασίας, ο ρυθμός υλοποίησης δεν ξεπερνά τα 12 MW/έτος για τα έτη 2021 μέχρι 2026,
- Την επιστολή της ΡΑΕΚ προς την ΑΗΚ, με Αρ. Φακ.: 04.11.01 / 377-2021, ημερομηνίας 2 Μαρτίου 2021, με την οποία, μεταξύ άλλων:
 - Η ΡΑΕΚ:
 - (α) επέτρεψε στην ΑΗΚ να προχωρήσει στην αξιολόγηση των προσφορών του Διαγωνισμού της ΑΗΚ 505/2019, και
 - (β) ζήτησε από την ΑΗΚ να μην προβεί σε καμία περαιτέρω ενέργεια που θα δημιουργήσει οποιαδήποτε τετελεσμένα σε σχέση με το αποτέλεσμα του διαλόγου που βρίσκεται σε εξέλιξη και της επίλυσης των θεμάτων όπως αυτά καταγράφονται στο πρακτικό της συνάντησης μεταξύ ΡΑΕΚ και Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ ημερομηνίας 27 Νοεμβρίου 2020,
 - Η ΡΑΕΚ ζήτησε όπως η ΑΗΚ:
 - (α) υποβάλει τα αποτελέσματα του πιο πάνω Διαγωνισμού, και
 - (β) να εκπονήσει σχετική μελέτη για τον τρόπο αξιοποίησης της ιδιόκτητης γης της ΑΗΚ που είναι σε θέση να υποδεχθεί έργα ΑΠΕ-Η,
- Το πρακτικό της συνάντησης μεταξύ ΡΑΕΚ και Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΗΚ ημερομηνίας 2 Φεβρουαρίου 2022 (Αρ. Συνεδρίας: 14/2022), όπου η ΡΑΕΚ επανέλαβε ότι εκκρεμή από την ΑΗΚ η υποβολή των πιο πάνω, ήτοι (α) τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού της ΑΗΚ 505/2019 και (β) η μελέτη για τον τρόπο αξιοποίησης της ιδιόκτητης γης της ΑΗΚ που είναι σε θέση να υποδεχθεί έργα ΑΠΕ-Η, για τα οποία αργότερα η ΑΗΚ απάντησε στη ΡΑΕΚ μερικώς.

και επίσης λαμβάνοντας υπόψη:

- Το γεγονός ότι από την 1η Ιανουαρίου 2021 έχει ήδη τεθεί σε πλήρη λειτουργία η Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού με τη συμμετοχή σε αυτήν ανεξάρτητων ιδιωτικών επιχειρήσεων στον τομέα της Παραγωγής και της Προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς καταναλωτές, σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο που έθεσε η ΡΑΕΚ με τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ.04/2017 (ΚΔΠ 223/2017) «περί Εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την πλήρη εφαρμογή του νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού» και την Απόφαση της Αρ. 118/2017 με την οποία καθορίστηκε η λειτουργία της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού στη βάση λεπτομερών Κανονισμών,
- Το Ρυθμιστικό Πλαίσιο για το Λειτουργικό Διαχωρισμό των Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ όπως αυτός έχει καθοριστεί με τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 04/2014 (ΚΔΠ 372/2014) «Λειτουργικός Διαχωρισμός Δραστηριοτήτων της ΑΗΚ» και τροποποιήσεις αυτής ήτοι Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 05/2019 (ΚΔΠ 419/2019) και Ρυθμιστική Απόφαση

Αρ. 01/2020 (ΚΔΠ 52/2020), όπου η ΑΗΚ έχει λειτουργικά διαχωριστεί σε τέσσερις Βασικές Ρυθμιζόμενες Δραστηριότητες (εφεξής ΒΡΔ) ήτοι, Παραγωγής, Μεταφοράς, Διανομής και Προμήθειας και μίας λειτουργικά χωριστής μονάδας άλλων δραστηριοτήτων,

- Το γεγονός ότι, η ΑΗΚ είναι, με την έννοια του Νόμου, ολοκληρωμένη επιχείρηση, ήτοι κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού δραστηριοποιείται στην Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο υπό τις πρόνοιες της παροχής των σχετικών αδειών του άρθρου 25 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021 (Ν. 130(I)/2021) και παράλληλα και οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση αφού ασχολείται και με άλλες δραστηριότητες εκτός της ηλεκτρικής ενέργειας,
- Το γεγονός ότι η ΑΗΚ μέχρι σήμερα κατέχει:
 - Άδειες Λειτουργίας συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1486.5 MW:
 - (α) επτά (7) Άδειες Λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1483 MW,
 - (β) μία (1) Εξαιρέση από Άδεια Λειτουργίας ΦΒ συστήματος συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 3 MW,
 - (γ) τρεις (3) Εξαιρέσεις από Άδεια Λειτουργίας ΦΒ συστημάτων συμψηφισμού λογαριασμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 0.466 MW,
 - Άδειες Κατασκευής (συμπεριλαμβανομένων εξαιρέσεων από άδεια) συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 219,7 MW:
 - (α) μία (1) Άδεια Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 160 MW,
 - (β) μία (1) Άδεια και δύο (2) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων για εμπορική χρήση συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 17 MW
 - (γ) τρεις (3) Άδειες και τέσσερις (4) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων για εμπορική χρήση συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 42 MW (κατ' εκτίμηση με βάση τον διαχωρισμό που θα γίνει με την 1ερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου),
 - (δ) πέντε (5) Εξαιρέσεις από Άδεια για κατασκευή ΦΒ συστημάτων συμψηφισμού λογαριασμών συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 0.658 MW,
- Πέραν των πιο πάνω αδειών, για την περίοδο 2005 μέχρι 2017, χορηγήθηκαν από τη ΡΑΕΚ στην ΑΗΚ οι πιο κάτω Άδειες Κατασκευής συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 205 MW όπου στη συνέχεια ανακλήθηκαν / απορρίφθηκαν, ήτοι:
 - μία (1) αίτηση Άδειας Κατασκευής η οποία χορηγήθηκε από τη ΡΑΕΚ η άδεια το 2005, Αιολικό σύστημα, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 6 MW, η οποία στη συνέχεια ανακλήθηκε το 2007 μετά από αίτημα της ΑΗΚ,
 - μία (1) αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2008, Ηλιοθερμικό σύστημα, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 50 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2012 αφού δεν υποβλήθηκε τεχνοοικονομική μελέτη,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2011, συγκεντρωτικό ΦΒ σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 20 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής (ΑΗΚ-Easy Power) το 2011, Ηλιοθερμικό σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 25 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής (ΑΗΚ-Hexicon) το 2011, πλωτό Αιολικό σύστημα (NER300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 54 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2015 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
 - μία αίτηση Άδειας Κατασκευής το 2012, Ηλιοθερμικό σύστημα (NER 300), συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 50 MW, η οποία απορρίφθηκε το 2017 αφού δεν κρίθηκε θετικά από ΝΕΡ300,
- Τις εξελίξεις σχετικά με το έντονο ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες για κατασκευή και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού για συμμετοχή τους στις διατάξεις της Ανταγωνιστικής Αγοράς Ηλεκτρισμού, καθώς με βάση τα σημερινά πραγματικά στοιχεία:
 - Βρίσκονται σε συνεχή ένταξη στο ηλεκτρικό σύστημα νέα Φωτοβολταϊκά συστήματα στη βάση των δύο σχεδίων του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας με τελική κατάληξη την ένταξη των έργων στην Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού με αναμενόμενη τελική ισχύ περίπου 348 MW,
 - Βρίσκεται σε συνεχή διαδικασία η αδειοδότηση επιπλέον έργων ΑΠΕ-Η, πέραν των πιο πάνω, για ένταξή τους στην επικείμενη Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού, ήτοι:
 - (α) Άδειες και Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής Φωτοβολταϊκών συστημάτων = 656 MW
 - (β) Άδειες Κατασκευής Ηλιοθερμικών συστημάτων = 215 MW
 - (γ) Άδειες και Εξαιρέσεις από Άδεια Κατασκευής Αιολικών συστημάτων = 72,6 MW,
- Το γεγονός ότι μέχρι τον Απρίλιο 2022, μετά από την υποβολή σχετικών αιτήσεων ενδιαφερομένων προσώπων, η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι (20) Άδειες Προμήθειας εκ των οποίων ήδη δύο εξ αυτών, πέραν της ΑΗΚ Προμήθειας,

έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού και προμηθεύουν ηλεκτρισμό σε τελικούς πελάτες, κάτι που δεικνύει έντονο ενδιαφέρον από ανεξάρτητους προμηθευτές για δραστηριοποίηση στον τομέα της Προμήθειας ηλεκτρισμού,

- Το γεγονός ότι το Ηλεκτρικό Σύστημα της Κύπρου είναι μικρό και απομονωμένο,
- Το γεγονός ότι οι δυνατότητες του ηλεκτρικού δικτύου είναι περιορισμένες σε σχέση με την διείσδυση των ΑΠΕ-Η και οποιαδήποτε πρόσθεση ΑΠΕ-Η από την Παραγωγή-ΑΗΚ ενδυναμώνει την θέση ισχύος που κατέχει στην αγορά ηλεκτρισμού,
- Το γεγονός ότι θα πρέπει να αρθούν τα εμπόδια που θα μπορούσαν να αποτρέψουν την πρόσβαση νέων παραγωγών στην αγορά ηλεκτρισμού,
- Το Δείκτη Συγκέντρωσης της Αγοράς «Herfindahl-Hirschman Index» (εφεξής Δείκτης HHI), ο οποίος αναπτύχθηκε από τον Αμερικανό οικονομολόγο Orris C. Herfindahl και το Γερμανό οικονομολόγο Albert O. Hirschman. Ο Δείκτης HHI εφαρμόζεται ευρέως στο δικαίο του ανταγωνισμού, την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία και τη διαχείριση τεχνολογίας. Ο εν λόγω Δείκτης χρησιμοποιείται ευρέως, και υιοθετείται και από τη ΡΑΕΚ, από τον Οργανισμό Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) και το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) όπως για παράδειγμα στις ετήσιες εμπειριστατωμένες εκθέσεις τους με τίτλο “Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets – Energy Retail Markets and Consumer Protection Volume” (Έκδοση Νοέμβριος 2021). Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της «συγκέντρωσης της αγοράς» ως ένας δείκτης της ισχύος στην αγορά ή του ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων, και υπολογίζεται ως ακολούθως

$$HHI = (X_1)^2 + (X_2)^2 + (X_3)^2 + \dots + (X_n)^2$$

όπου,

X_n = μερίδιο αγοράς επί της εκατό (%) της επιχείρησης n,

για αποτέλεσμα,

HHI: 0 – 1500 θεωρείται ουσιαστικός ανταγωνισμός,

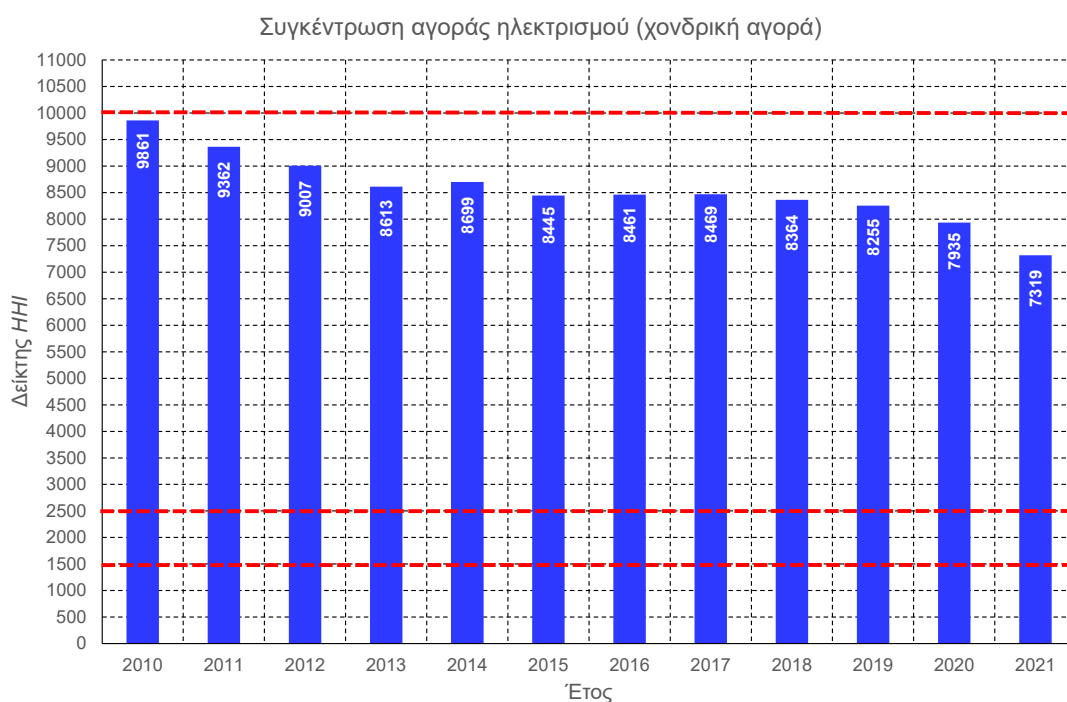
HHI: 1500 – 2500 θεωρείται μέτριος ανταγωνισμός (μερική συγκεντρωμένη αγορά),

HHI: > 2500 δεν μπορεί να θεωρηθεί ανταγωνισμός (εξαιρετικά συγκεντρωμένη αγορά),

HHI = 10000 είναι το απόλυτο μονοπώλιο, ήτοι με μόνο ένα συμμετέχοντα στην αγορά.

και εκτιμώντας ότι:

- Η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού, γεγονός που κατατάσσει τη ΒΡΔ Παραγωγής της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τον ιστορικό Δείκτη HHI χονδρικής αγοράς ηλεκτρισμού Κύπρου:

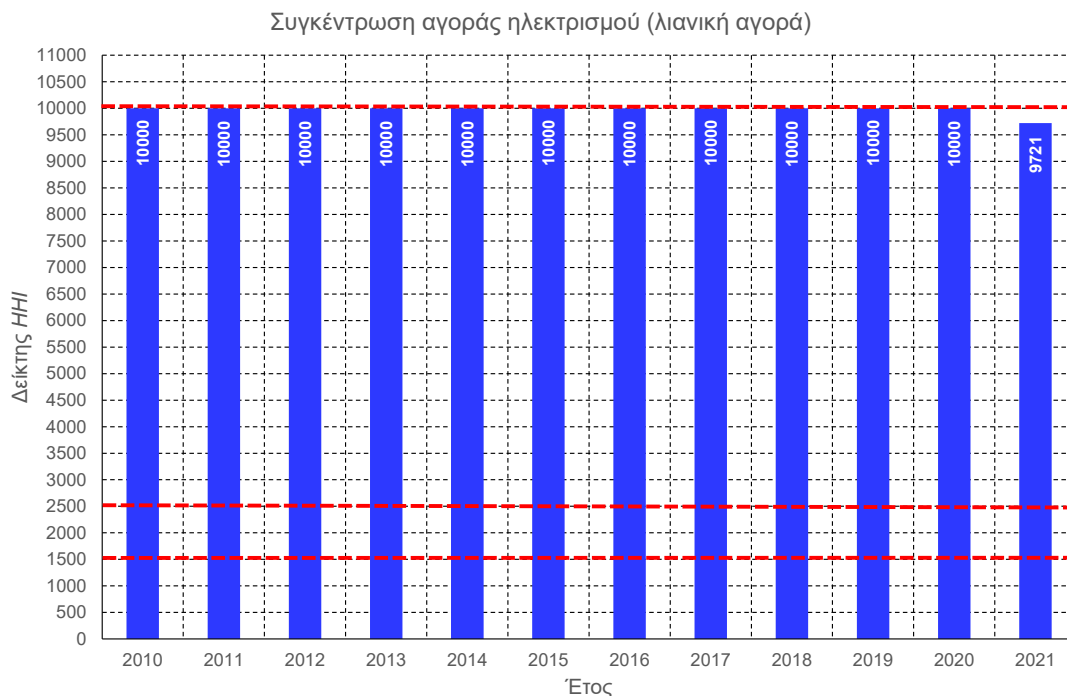

Στο πιο πάνω διάγραμμα παρουσιάζεται ο ιστορικός Δείκτης HHI χονδρικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου από το 2010 μέχρι και το τέλος του 2021. Από τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία ο δείκτης HHI είναι κατά πολύ μεγαλύτερος

από το μέσο ορόσημο των 2500 (δεύτερη διακεκομμένη γραμμή) και ως εκ τούτου αυτό καταδεικνύει ότι η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου παραμένει εξαιρετικά συγκεντρωμένη. Η σταδιακή λειτουργία μονάδων παραγωγής εντός της περιόδου 2010-2019 από ΑΠΕ-Η μέσω των σχετικών σχεδίων του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας με εγγυημένη τιμή (feed in tariff) καθόριζαν μία φθίνουσα πορεία του δείκτη ΗΗΙ. Το 2021 εντάχθηκαν έργα ΑΠΕ-Η στην ελεύθερη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού με βάση τις πρόνοιες της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού που έθεσε η ΡΑΕΚ σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017. Το ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες ΑΠΕ-Η για ένταξή τους στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού μείωσε τον δείκτη ΗΗΙ σε σχέση με τα προηγούμενα έτη κατά 616 μονάδες.

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου κατατάσσεται στις εξαιρετικά συγκεντρωμένες αγορές και δη στη μη ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού και αυτό οφείλεται στην θέση ισχύος της ΒΡΔ Παραγωγής της ΑΗΚ,

- Η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού, γεγονός που κατατάσσει τη ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στη λιανική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τον Δείκτη ΗΗΙ λιανικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου:

Στο πιο πάνω διάγραμμα παρουσιάζεται ο ιστορικός Δείκτης ΗΗΙ λιανικής αγοράς ηλεκτρισμού της Κύπρου από το 2010 μέχρι και το τέλος του 2021. Από τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία μέχρι και τα τέλη του 2020 η λιανική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου εντασσόταν στο απόλυτο μονοπώλιο αφού η ΒΡΔ Προμήθεια της ΑΗΚ ήταν ο μοναδικός Προμηθευτής ηλεκτρισμού της Κύπρου. Από το 2021 ο δείκτης ΗΗΙ έχει παρουσιάσει μικρή μείωση λόγω ένταξης στην ελεύθερη λιανική αγορά ηλεκτρισμού δύο Προμηθευτών ιδιωτικής πρωτοβουλίας με βάση τις πρόνοιες της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού που έθεσε η ΡΑΕΚ σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 2017. Το ενδιαφέρον από ιδιωτικές πρωτοβουλίες για ένταξή τους στη Μεταβατική Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού για προμήθεια ηλεκτρισμού είναι ιδιαίτερα μεγάλο αφού ήδη η ΡΑΕΚ έχει εκδώσει είκοσι (20) Άδειες Προμήθειας σε ιδιώτες.

Από τα πιο πάνω συμπεραίνεται ότι η λιανική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου κατατάσσεται στις εξαιρετικά συγκεντρωμένες αγορές και δη στη μη ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού και αυτό οφείλεται στην θέση ισχύος της ΒΡΔ Προμήθειας της ΑΗΚ,

- Με βάση τα πιο πάνω διαπιστώνεται έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής ηλεκτρισμού λόγω μεγέθους και θέσης της ΑΗΚ,
- Η Ανταγωνιστική Αγορά Ηλεκτρισμού βασίζεται στο ότι οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού αποτελούν ανταγωνιστικές δραστηριότητες, δηλαδή δίδεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, αφού αποκτήσουν τις σχετικές άδειες από τη ΡΑΕΚ, να δραστηριοποιηθούν και να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική βάση στην αγορά ηλεκτρισμού σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο που θέτει η ΡΑΕΚ, ως ανεξάρτητοι Παραγωγοί ή/και ως ανεξάρτητοι Προμηθευτές ηλεκτρισμού,
- Αν και οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ανήκουν στο ανταγωνιστικό μέρος της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΑΗΚ Παραγωγή ως παραγωγός και η ΑΗΚ Προμήθεια ως προμηθευτής λόγω του ότι κατέχουν, στο παρόν στάδιο, με βάση τα όσα αναφέρονται ανωτέρω, θέση ισχύος στην αγορά ηλεκτρισμού, ρυθμίζονται από τη ΡΑΕΚ,
- Η ομαλή και ορθολογική διείσδυση ΑΠΕ-Η στο ηλεκτρικό σύστημα της χώρας μας αποτελεί ένα από τους πρωταρχικούς στόχους της ΡΑΕΚ διασφαλίζοντας κατά το δυνατόν την ισορροπία μεταξύ της οικονομικά και τεχνικά

βέλτιστης ενσωμάτωσης ΑΠΕ-Η στο μίγμα παραγωγής ηλεκτρισμού και τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού με όλα τα οικονομικά οφέλη που συνεπάγονται, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη και την ασφαλή λειτουργία του συστήματος,

- Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της εθνικής νομοθεσίας, των σχετικών Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Ευρωπαϊκών Κανονισμών οφείλει να λαμβάνει προληπτικά μέτρα προκειμένου να παρασχεθεί ένα πρόσφορο έδαφος για την επίτευξη της δημιουργίας συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου, μεταξύ των οποίων και η ρύθμιση του τρόπου ή/και του επιτρεπόμενου ορίου εγκατεστημένης ισχύος που η ΑΗΚ θα μπορεί να συμμετέχει στην αγορά ηλεκτρισμού, ώστε προληπτικά να αποτραπεί πιθανή κατάχρηση της θέσης ισχύος της και να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού,

και ασκώντας τις αρμοδιότητές της δυνάμει του άρθρου 5(4)(β) του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ

1. Να επιβάλει ως κατάλληλο, αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού, τη μη χορήγηση στην ΑΗΚ οποιασδήποτε Γενικής Άδειας ή/και Άδειας Κατασκευής ή/και Εξαίρεσης από Άδεια Κατασκευής για εμπορικούς σκοπούς από συστήματα ΑΠΕ-Η μέχρι να αναπτυχθεί ικανοποιητικός ανταγωνισμός στη Χονδρική Αγορά ηλεκτρισμού, σύμφωνα με το ρυθμό μείωσης του Δείκτη Συγκέντρωσης της Αγοράς «Herfindahl-Hirschman Index (HHI)», όπως περιγράφεται πιο πάνω.
2. Να καλέσει την ΑΗΚ να λάβει όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση των ήδη αδειοδοτημένων από τη ΡΑΕΚ έργων για τα οποία είναι ο κάτοχος άδειας ή/και συμμετέχει στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του κατόχου άδειας.
3. Η πιο πάνω ρύθμιση έχει προσωρινό χαρακτήρα, θα επανεξετάζεται ετησίως, και θα ισχύει μέχρις ότου τροποποιηθεί από τη ΡΑΕΚ, αφού αξιολογήσει τις εξελίξεις σχετικά με τις συνθήκες της αγοράς ηλεκτρισμού σε σχέση με τους στόχους της Κυπριακής Δημοκρατίας για χρήση ΑΠΕ-Η και την εφαρμογή των προνοιών του Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πράσινη μετάβαση «Προσαρμογή στον στόχο του 55% (Δέσμη Fit for 55)».
4. Να κοινοποιήσει τα πιο πάνω μέτρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να τα θέσει σε εφαρμογή μετά την έγκρισή τους από την Επιτροπή και ως προνοείται στο εδάφιο (3) του άρθρου 11 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021.